

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Предузеће за инжењеринг и консалтинг „Тигар Инкон“ д.о.о., Пирот (у даљем тексту Предузеће) настало је издвајањем организационог дела Инкон, из састава предузећа „Тигар“ а.д., Пирот, у посебно правно лице. Предузеће је регистровано у Агенцији за привредне регистре у Београду, Решењем бр. 100003/2005 од 12. децембра 2005. године, као друштво са ограниченом одговорношћу у коме 100% удела у капиталу држи „Тигар“ а.д., Пирот. Од 1. јануара 2007. године предузећу „Тигар Инкон“ д.о.о. припојила се организациона јединица Изградња која је пословала у саставу „Пословног сервиса“.

Делатност Предузећа су инжењеринг и консалтинг и изградња.

Седиште Предузећа је у Пироту, улица Бранка Радичевића бб. На дан 31. децембра 2008. године Предузеће је имало 134 радника..

Порески идентификациони број (“ПИБ”) Предузећа је 104222389

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије (Службени гласник РС 46/2006), руководство Предузећа је саставило ове финансијске извештаје у складу са наведеним законом примењујући рачуноводствене принципе и опште прихваћену праксу у Републици Србији.

Преглед основних рачуноводствених политика је приказан у Напомени 3 уз ове финансијске извештаје.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља функционалну валуту и валуту у којој се исказују финансијски извештаји у Републици Србији.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Признавање и одмеравање прихода и расхода

Приходи се одмеравају по правичној вредности примљене накнаде или накнаде која ће се примити и представљају износе који се добијају за продату робу и извршене услуге у току редовног пословања, умањене за рабате, порез на додату вредност и друге порезе при продаји. Приходи од продаје производа и роба се признају када се роба испоручи и када су значајни ризици и користи од власништва над њом пренете на купца.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип сучељавања прихода и расхода).

3.2. Приходи и расходи по основу камата

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунавају се и евидентирају у билансу успеха у периоду на који се односе у складу са начелом узрочности.

3.3. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динаре по званичном курсу важећем на дан сваке промене.

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања се прерачунавају у њихову динарску противвредност по средњем курсу, важећем на дан биланса стања осим ако уговором о кредитима и финансијском лизингу није другачије прецизирано.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу прерачунавања девизних износа књиже су у корист или на терет биланса успеха.

3.4. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су у књигама Предузећа исказана по набавној вредности, умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне губитке од обезвређења.

Нематеријална улагања обухватају улагања у софтвер, лиценце и слична права стечена куповином и отписују се у року од 5 година.

3.5. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности по основу амортизације.

Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, са циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

Грађевински објекти	/
Опрема	6,5% - 20%
Телекомуникациона опрема	7% - 8.3%
Путничка и теретна возила	8% - 16.5%
Намештај	10%-12.5%
Рачунари	20%

На дан биланса стања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су исказана основна средства Предузећа. Уколико постоји индиција да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадив износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

На крају 2008. године руководство Предузећа је дало процену преосталог века трајања основних средстава и по том основу је извршена корекција амортизационих стопа и амортизације за 2008. годину, за материјално значајне ставке.

Губитак по основу обезвређења вредности имовине признаје се као расход текућег периода и исказује се у оквиру осталих пословних расхода. Ако накнадно дође до ситуације да губитак због обезвређења признат у ранијим годинама не постоји или се смањио, вредност средства се повећава до ревидиране процене о његовој накнадној вредности, али тако да повећана вредност по којој се средство води не буде већа од вредности по којој би се средство водило да није био у претходним годинама признат утврђени губитак због обезвређивања средства.

Набавке некретнина и опреме евидентирају се по набавној вредности. Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средстава у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадни трошкови: трошкови замене делова некретнина и опреме (уградња нових резервних делова), трошкови адаптација, ремонта и генералних поправки признају се као повећање садашње вредности основног средства ако је вероватно да ће по том основу доћи до прилива будућих економских користи и ако се ти трошкови могу поуздано измерити. Трошкови текућег одржавања и поправки признају се као расход периода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3.6. Финансијски лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на Предузеће, преносе у највећој мери сви ризици и користи који произилазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг. Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се признају у билансу стања Предузећа по садашњој вредности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга, ако су она мања од поштене вредности средства узетог на лизинг, у супротном се средства вреднују по поштеној вредности. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

Плаћања по основу уговора о оперативном лизингу признају се равномерно као трошак током периода трајања лизинга.

3.7. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вредности, или се у целости отписују.

3.8. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписивани набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа, од момента када се Предузеће уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Потраживања од купаца

Потраживања од купаца исказана су по њиховој номиналној вредности, умањеној за исправке вредности ненаплативих потраживања.

Исправка вредности потраживања од купаца се врши на терет биланса успеха за сва потраживања од домаћих купаца и купаца у иностранству која нису наплаћена у року од 180 дана од датума доспећа, умањена за износ обавеза према тим купцима. Ненаплатива потраживања се отписују на основу судске одлуке, према договору о поравнању између уговорних страна или на основу одлуке Управног одбора Предузећа.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима се процењују по њиховој номиналној вредности.

Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима исказују се у номиналном износу умањеном за отплате.

3.9. Порези и доприноси

Текући порез на добит

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Текући порез на добит (наставак)

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

Одложени порез на добит

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс, који се могу преносити до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак на терет кога се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.10. Правична (фер) вредност

Финансијски извештаји су приказани по методу првобитне набавне вредности, укључујући корекције и резервисања у циљу свођења позиција средстава на реалну вредност. Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе или пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код куповине и продаје финансијске активе или пасиве пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

вредност није могуће поуздано утврдити. По мишљењу руководства, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије.

3.11. Бенефиције за запослене

Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Обавезе по основу отпремнина

Предузеће је у обавези да исплати запосленима отпремнине, у зависности од година рада проведених у предузећу, у висини од три зараде које је запослени остварио у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, односно у висини просечне месечне зараде исплаћене у Предузећу за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред наведеног, Предузеће је и у обавези да исплати јубиларне награде за 20 и 30 година рада у Предузећу и по одласку у пензију, плативе у златним новчићима од 3, 6 односно 9 грама злата.

3.12. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ОДОБРЕН ЗА ИЗДАВАЊЕ ДАНА 27.02.2009. ГОДИНЕ

4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од продаје производа и услуга:		
- продаја у земљи	8.501	15.868
- продаја у иностранству	1.365	/
- продаја повезаним правним лицима	357.765	193.304
	367.631	209.172
Приходи од продаје робе:		
- приходи од активирања и потрошње за сопств. потребе	74	39

5. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови материјала и сировина	160.758	67.562
Трошкови горива и енергије	3.947	1.793
Трошкови режијског материјала	2.048	2.001
	166.753	71.356

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

6. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови нето зарада	80.954	61.614
Трош. пореза и допр. на зараде на терет запосленог	32.372	24.386
Трош. пореза и допр. на зараде на терет послодавца	20.830	15.807
Трошкови накнада по уговору	1.709	3.314
Посмртнине	156	225
Трошкови превоза на посао и са посла	3.550	1.958
Путни трошкови и дневнице	631	1.294
Остали расходи	2.237	2.080
	142.439	110.678

7. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови амортизације (напомена 15)	2.506	633
Трошкови дугорочних резервисања (напомена 20)	445	450
	2.951	1.083

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови услуг ана изради учинака	17.507	/
Трошкови транспортних услуга	2.229	2.102
ПТТ услуге	528	463
Трошкови одржавања и оправке	1.806	1.018
Трошкови закупнина	/	52
Трошкови рекламе и пропаганде	87	68
Трошкови комуналних услуга	384	520
Трошкови осталих услуга	20	652
Здравствене услуге	659	548
Трошкови адвокатских услуга	/	28
Трошкови стручног образовања	139	321
Трошкови ревизије финансијских извештаја	481	/
Трошкови културних и спортских манифестација	19	16
Трошкови одржавања чистоће	1.284	4
Трошкови физичког обезбеђења фабрике	1.059	1.024
Услуге стручне експертизе из области менаџмента	51	38
Остале непроизводне услуге	6.683	4.303
Трошкови репрезентације	4.856	3.845
Премије осигурања	221	89
Трошкови платног промета	184	144
Трошкови пореза и доприноса	528	27
Судски трошкови	12	/
Трош. Зајед. функција у оквиру матичног предузећа	3.441	3.071
Остали нематеријални трошкови	282	375
	42.460	18.708

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

9. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од камата	34	30
Позитивне курсне разлике	379	106
	413	136

10. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Расходи од камата	1.292	243
Негативне курсне разлике	108	282
Расходи по основу валутне клаузуле	468	/
	1.868	525

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Добици од продаје материјала		
Добици од продаје некретнина, постројења и опреме		
Приходи од наплате штете		
Приходи од усклађивања вредности потраживања (напомена 17)		
Остали приходи	73	152
	73	152

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Губици од продаје некретнина, постројења и опреме	118	41
Директан отпис залиха и потраживања		/
Обезвређење потраж.и краткор.финансијских пласмана	477	384
Остали расходи	146	56
	741	481

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Саставни делови пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Порески расход периода	443	160
Одложени порески расход периода	280	187
	723	347

б) Усаглашавање законски прописаних стопа и ефективне пореске стопе

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	
Добитак пре опорезивања		10,979
Порез на добитак по законској стопи од 10%		1,098
Трошкови који се не признају у пореске сврхе		(211)
Порески кредит за основна средства		(443)
Остало		279
		723

в) Компоненте одложених пореских средстава/обавеза

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Разлика између нето садашње вредности средстава у пореске и рачуноводствене сврхе	470	190
	470	190

г) Промене на одложеним пореским обавезама :

	У хиљадама динара
	2008.
Стање на дан 1. јануара	190
Повећање одложених пореских обавеза по основу разлика у вредности основних средстава, и нематеријалних улагања у пореским у односу на рачуноводствене извештаје	280
Стање на дан 31. децембра	470

д) Одложена пореска средства

На дан 31. децембра 2008. године Предузеће није исказало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном износу од 4,859 хиљада динара, услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви. Напред наведени порески кредити истичу у следећим периодима:

Година Настанка	Година истека	У хиљадама динара
		Порески кредити
- 2006	2016	11
- 2007	2017	4.243
- 2008	2018	605
		4,859

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

14. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	У хиљадама динара				
	Грађевински објекти	Опрема	Основна средства у припреми	Укупно основна средства	Нематери- јална улагања
Набавана вредност					
Стање 1. јануара 2008. године		14,670	-	14,670	-
Преноси	18.314	15,793	(34,104)	-	-
Набавке	-	-	34,107	34,107	166
Отуђења и расхоловања	(18.314)	(299)	-	(18.613)	-
Стање 31. децембра 2008. године		30,164	/	30,164	166
Исправка вредности					
Стање 1. јануара 2008. године		1,654	-	1,654	-
Амортизација		2,487	-	2,487	19
Отуђења и расхоловања		(182)	-	(182)	-
Стање 31. децембра 2008. године		3,959	-	3,959	19
Садашња вредност					
31. децембра 2008. године		26,205		26,205	147
1. јануара 2008. године		13,016	-	13,016	/

15. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Материјал и сировине	11.159	15.842
Дати аванси	192	215
	11.351	16.057

16. ПОТРАЖИВАЊА И АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања од повезаних правних лица	68.761	38.082
Потраживања од осталих повезаних правних лица	2.071	1.445
Потраживања од купаца у земљи	3.710	4.759
Потраж.од запосл. по основу аконтација за служ. путов.	/	4
Преплаћени порези и доприноси	132	249
Остала краткорочна потраживања	74.674	44.539
Минус: Исправка вредности потраживања	(861)	(383)
	73.813	44.156

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

Кретања на исправци вредности потраживања од купаца у 2008. години су дата у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Стање на почетку године	384	/
Исправка вредности потраживања у току године	477	384
Наплата потраживања (Напомена 12)	/	
Стање на крају године	<u>861</u>	<u>384</u>

Активна временска разграничења

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Унапред плаћени трошкови	152	/
Остала активна временска разграничења	561	886
	<u>713</u>	<u>886</u>

17. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Жиро рачун	222	1.188
Девизни рачуни	598	539
Благајна	4	4
	<u>824</u>	<u>1.731</u>

18. УДЕЛИ

Капитал Предузећа састоји се од удела у новцу и удела у стварима извршеним 100% од стране оснивача предузећа Тигар А.Д., Пирот.

Удели у новцу у износу од EUR 500,00 и удели у неновчаном капиталу износу од EUR 434,800.15 регистровани су у Агенцији за привредне регистре Републике Србије дана 12. децембра 2005. године (бр. регистрације БД 100003/2005).

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања, која на дан 31. децембра 2008. године износе 5,898 хиљаде динара у потпуности се односе на дугорочна резервисања за накнаде запосленима по основу законских отпремнина приликом одласка у за пензију.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Претпоставке коришћене у процени актуара су следеће:

	<u>2008.</u>
Номинална дисконтна стопа	12%
Очекивана стопа номиналног раста зарада	2%

Кретања на дугорочним резервисањима за накнаде запосленима су била следећа:

	<u>У хиљадама динара</u>
	<u>2008.</u>
Стање на дан 1. јануара (напомена 4)	5,453
Издавања у току године за текућу годину (Напомена 8)	445
Стање на дан 31. децембра	<u><u>5,898</u></u>

20. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

а) Обавезе по основу финансијског лизинга

	<u>31. децембар 2008</u>
	<u>Сад. Вред. Мин.</u>
	<u>лизинг рата</u>
Обавезе по основу финансијског лизинга:	
До 1 године	3,467
Од 2 до 5 година	1,339
Садашња вредност обавезе	4.806
Минус: Обавезе које доспевају за измирење у року од 12 месеци	(3.467)
Обавезе које доспевају за измирење након 12 месеци	<u><u>1,339</u></u>

21. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	<u>У хиљадама динара</u>	
	<u>31. децембар</u>	<u>31. децембар</u>
	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Текућа доспећа лизинга (напомена 21)	3,467	-
	<u><u>3,467</u></u>	<u><u>/</u></u>

22. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	<u>У хиљадама динара</u>	
	<u>31. децембар</u>	<u>31. децембар</u>
	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Добављачи – повезана правна лица	17.361	10.468
Остала повезана лица	276	
Добављачи у земљи	31.951	22.905
Добављачи за нефактурисану робу	49	3.174
Примљени аванси, депозити и кауције	/	1.857
Остале обавезе из пословања	7	2
	<u><u>49.644</u></u>	<u><u>38.406</u></u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

23.	ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА	У хиљадама динара	
		31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
	Обавезе за порез на додату вредност	2.470	2.324
	Обавезе за порез на добит	297	160
		2.767	2.484
24.	ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	У хиљадама динара	
		31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
	Обавезе за бруто зараде	7.243	11.500
	Обавезе за камате по дугорочним кредитима	/	/
	Обавезе за дивиденде	1.322	5.000
	Обавезе према запосленима	197	249
	Остали укалкулисани трошкови	890	49
	Остала пасивна временска разграничења	99	45
		9.751	16.843
	Предузеће се приликом исплате дивиденди руководи одредбама Закона о привредним друштвима (Службени Гласник 125-04 од 15. новембра 2004. године).		
25.	ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА	У хиљадама динара	
		31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
	Потраживања		
	Купци	70.832	39.527
	Остала краткорочна потраживања – поз.	132	/
		70.964	39.527
	Обавезе		
	Примљени аванси	/	
	Добављачи	17.637	10.469
	Обавезе за дивиденде	1.322	5.000
		18.959	15.469
	Потраживања, нето	51.964	24.058
		У хиљадама динара	
		2008.	
	Приходи		
	Приходи од продаје производа и услуга		357,765
	Приходи од закупнине		/
			357,765
	Расходи		
	Трошкови материјала		2,886
	Остали пословни расходи		14,248
			17,134
	Нето приход		340,631

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

26. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Предузећа. Руководство Предузећа разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и уверења да ће Предузеће бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне обавезе - лизинг образложене у напомени 20, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и нераспоређени добитак. На основу тог прегледа Предузеће уравниотржава структуру капитала преко исплате дивиденди, нових дугорочних инвестиција као и узимања нових кредита или откупа постојећих.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Предузећа разматра цену капитала и ризик повезан са врстом капитала.

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Задуженост а)	4.806	-
Готовина и готовински еквиваленти	824	1.731
Нето задуженост	3.982	(1.731)
Капитал б)	39.717	12.470
Рацио укупног дуговања према капиталу	0,1	

а) Дуговање се односи на дугорочне и краткорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	73.682	43903
Потраживања од купаца	132	253
Остала потраживања	824	1.731
Готовина и готовински еквиваленти		
	74.638	45.887

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Финансијске обавезе

Дугорочни кредити	1.339	-
Обавезе из пословања	51.165	43.655
Текућа доспећа дугорочних кредита	3.467	-
	55.971	43.655

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и преваходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курса валута и промена каматних стопа.

Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у страниој валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у страниој валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	603	543	4.806	-
USD				
	603	543	4.806	

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у страниј валути и усклађује њихово превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	31. децембар 2008.				30. децембар 2007.			
	EUR утицај		USD утицај		EUR утицај		USD утицај	
	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Добитак/губитак	(421)	421			54	(54)		
Остале резерве	-	-	-	-	-	-	-	-

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање дугорочних обавеза по основу финансијског лизинга (напомена 20).

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани		
Потраживања од купаца	73.682	43.903
Готовина и готовински еквиваленти	824	1.731
Остала потраживања	132	253
	<u>74.638</u>	<u>45.887</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани		
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Готовина и готовински еквиваленти		
	<u>74.638</u>	<u>45.887</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе из пословања	51.165	43.655
	<u>51.165</u>	<u>43.655</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити		

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Текућа доспећа дугорочних кредита		
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Дугорочни кредити	1.339	-
Текућа доспећа дугорочних кредита	3.467	-
	4.806	
	55.971	43.655

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца састоје се од великог броја комитентата, од којих се највећи део односи на повезана предузећа.

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	У хиљадама динара		
	Бруто изложеност	Исправка вредности	Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	29.743		29.743
Доспела, исправљена потраж. од купаца		(861)	(861)
Доспела, неисправљена потраж. од купаца	44.800		44.800
	74.543	(861)	73.682

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 29.743 хиљада динара највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу пружања услуга у области изградње. Ова потраживања доспевају углавном у року од 15 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2008. години износи 58 дана (2007. године: 51 дан).

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембра 2008. године исказане су у износу од 49.588 хиљаде динара (31. децембра 2008. године: 33.374 хиљаде динара) при чему се највећи део, односи се на обавезе по основу набавке материјала за изградњу. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у периоду 2008. године износи 91 дан (у току 2007. године 111 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2008. године

ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
USD	62.9000	53.7267
EUR	88.6010	79.2362
GBP	90.8635	107.3080
CHF	59.4040	47.8422

А. Јовановић

ЗАКОНСКИ ЗАСТУПНИК

Горан Костић